

Uønskede hendelser i stråleterapi 2021

Sykehusene melder uønskede pasienthendelser i henhold til gjeldende regelverk og norsk kodeverk for uønskede pasienthendelser (NOKUP) [1], og rapporterer årlig statistikk for meldte hendelser til DSA ved KVISS-gruppen. Det benyttes en definisjon for registreringskvalifisert avvik innen stråleterapi [2]:

Avvik er et forhold som har forårsaket en feil i, eller en utilsiktet endring av, behandlingsopplegget, der dette har eller kunne ha medført pasientskade eller sviktende behandling.

Som avvik regnes også tilsvarende forhold i prosessen hvor pasient ikke har vært involvert, men der feilsituasjonen har passert ett eller flere kontrollpunkter.

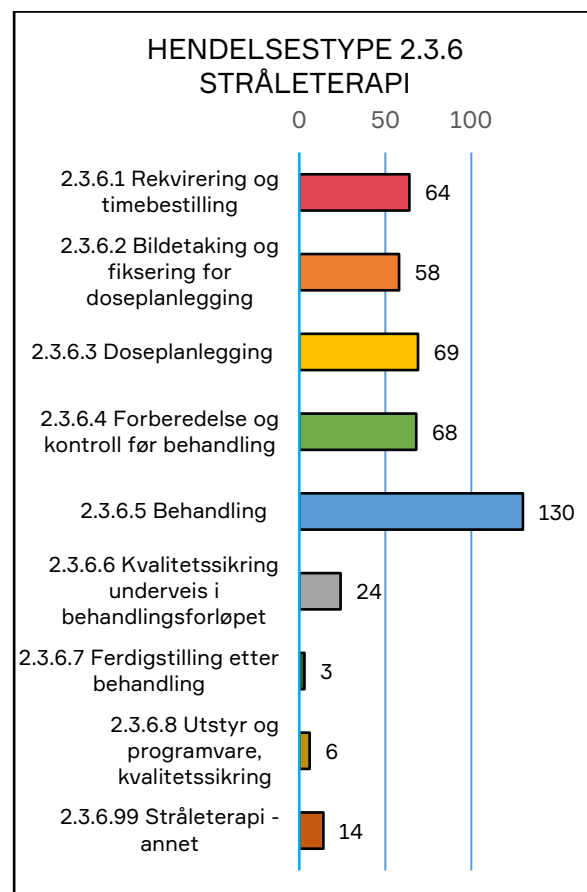
For 2021 ble det rapportert inn 436 uønskede hendelser med hendelsestype i NOKUP-kategori 2.3.6 *Stråleterapi*. Av de innrapporterte hendelsene ble 95,3% kategorisert til å ha ingen eller mindre alvorlig konsekvens for pasient. Det totale antallet uønskede hendelser rapportert til KVISS-gruppen har gått ned de siste årene, for perioden 2003-2011 var gjennomsnittet 734 per år [3], i 2020 var det 450.

Alle ni stråleterapisentre i Norge rapporterte inn uønskede stråleterapihendelser for 2021. Antall rapporterte uønskede hendelser per senter varierte fra 13-156. Relativt sett utgjør dette for det enkelte senter fra 0,02 til 0,08 rapporterte hendelser per behandlingsserie (median 0,02) og fra 0,001 til 0,006 rapporterte hendelser per behandlingsfremmøte (median 0,002).

I 2021 ble det rapportert 436 uønskede hendelser i stråleterapi ved norske sykehus, dette var noe færre enn for 2020 (450). Totalt ble det gitt strålebehandling til ca. 14 200¹ pasienter ved norske sykehus i 2021. Det totale antallet behandlingsfremmøter var ca. 219 000².

For to av de rapporterte hendelsene omtalt her ble det også sendt varsel til DSA på bakgrunn av [§ 20 i strålevernforskriften](#).

Hendelsestyper

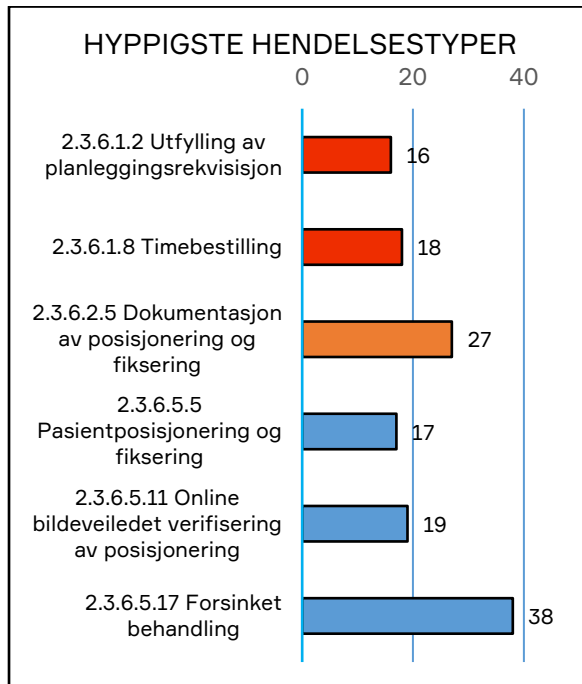
Figur 1: Hendelsestype for uønskede hendelser i stråleterapi for 2021, der NOKUP-kode 2.3.6 er benyttet ved klassifisering

¹ DSA har kun statistikk tom. 2019, Tallet er funnet ved ekstrapolering (lineær trend) ut fra perioden 2007-2019

² DSA har kun statistikk tom. 2019, Tallet er estimert som et gjennomsnitt av dataene fra 2016-2019.

Klassifiseringen i hendelsestyper er for stråleterapi prosessbasert. Hendelsene som i 2021 ble klassifisert under koden for stråleterapi, fordelte seg som vist i Figur 1. Som for 2020 ble det rapportert hendelser for alle hovedkategorier, dvs. alle ledd i prosessen.

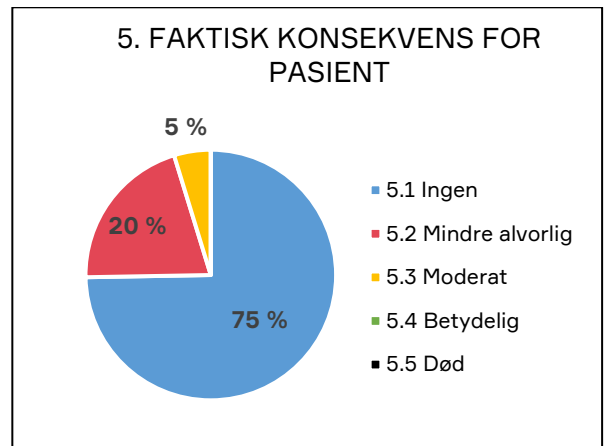
Hver hovedkategori under 2.3.6 Stråleterapi i NOKUP-kodeverket er inndelt i underkategorier. De hyppigst rapporterte underkategoriene er vist i Figur 2, som viser alle kategorier der 15 eller flere hendelser er rapportert.

Figur 2: De hyppigst rapporterte underkategoriene for hendelsestype for uønskede hendelser i stråleterapi for 2021, der NOKUP-kode 2.3.6 er benyttet ved klassifisering. Farge angir tilsvarende hovedkategori som i Figur 1.

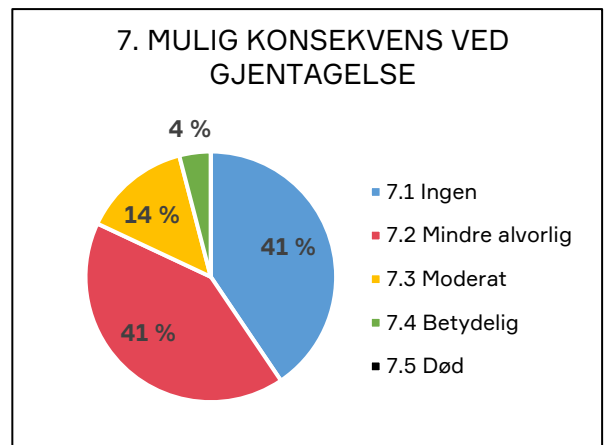
Alvorlighetsgrad

I NOKUP kategoriseres hendelser i to hovedkategorier for konsekvens, kategori 5 *Faktisk konsekvens for pasient* og kategori 7 *Mulig konsekvens ved gjentakelse*. For 2021 ble 443 hendelser klassifisert i kategori 5, se Figur 3. Ingen hendelser ble klassifisert i underkategoriene 5.4 *Betydelig* eller 5.5 *Død*.

Figur 3: Klassifisert faktisk konsekvens for pasient for uønskede hendelser i stråleterapi for 2021

Fra innrapporteringen for 2021 ble 444 hendelser klassifisert i kategori 7, se Figur 4. Ingen hendelser ble klassifisert i underkategorien 7.5 *Død*.

Figur 4: Klassifisert mulig konsekvens ved gjentakelse for uønskede hendelser i stråleterapi for 2021

Aktuelle lenker

[Kvalitetssikring i stråleterapi - KVIST - DSA](#)
[Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring - Helsedirektoratet](#)
[Kvalitetsforbedring - Helsebiblioteket.no](#)

Referanser

1. [Norsk kodeverk for uønskede pasienthendelser, Helsedirektoratet 2021.](#)
2. [Levernes S. Avvikshåndtering ved norske stråleterapisentre. StrålevernRapport 2004:1. Østerås: Statens strålevern, 2004.](#)
3. [Levernes S. Avvikshåndtering i norsk stråleterapi. Avvikssystem og avviksdata 2003-2011. StrålevernRapport 2013:7. Østerås: Statens strålevern, 2013.](#)